شماره ۶۰۷۰۱۰۵۰۸
تاریخ ۱۴۰۳/۰۴/۳۰
پیوست .....

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

سرپرست ریاست جمهوری

وزارت امور اقتصادی و دارایی
شماره ثبت : ۷۶۰۵۳
تاریخ : ۱۴۰۳/۰۴/۳۰

بسمه تعالی

سازمان برنامه و بودجه کشور– معاونت علمی، فناوری و دانش بنیان رییس جمهور
معاونت اجرایی رییس جمهور– وزارت امور اقتصادی و دارایی
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات– وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
وزارت جهاد کشاورزی– وزارت راه و شهرسازی
وزارت میراث فرهنگی،گردشگری و صنایع دستی– وزارت نفت
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران– معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور

پیرو ابلاغیه شماره ۶۰۵۰۰/۲۴۱۹۷ مورخ ۱۴۰۳/۲/۱۶، موضوع اجرای مصوبه هیئت امنای حساب ملی پیشرفت و عدالت در ارتباط با دستورالعمل اجرایی تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور، به پیوست دستورالعمل اجرایی تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور (شامل ۳۸ ماده و تبصره های ذیل آن) **جهت اجرا** ، ابلاغ می گردد.

محمد مخبر

رونوشت: دفتر رییس جمهور، دفتر معاون اول رییس جمهور، دفتر رییس مجلس شورای اسلامی، دفتر رییس قوه قضائیه، سایر اعضای محترم هیئت دولت، بنیاد شهید و امور ایثارگران، بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، آستان قدس رضوی، سازمان بسیج سازندگی، صندوق نوآوری و شکوفایی کشور و دفتر هیئت دولت.

به نام خدا

دستورالعمل اجرایی تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور

تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱- اصطلاحات مذکور در این دستورالعمل در معانی زیر بکار می‌رود:

۱. **حساب:** حساب پیشرفت و عدالت

۲. **هیأت امنای حساب:** هیأت امنای حساب ملی پیشرفت و عدالت موضوع جزء (۳) بند «ج» تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۲

۳. **هیأت امنای حساب استان:** هئیت امنای حساب استانی پیشرفت و عدالت

۴. **رئیس هیأت امنای حساب ملی:** رئیس جمهور یا معاون اول رئیس جمهور

۵. **دبیر:** وزیر امور اقتصادی و دارایی

۶. **وزارت:** وزارت امور اقتصادی و دارایی

۷. **موسسه عامل:** بانک‌ها (به پیشنهاد دستگاه اجرایی و تایید دبیرخانه ملی) و صندوق کارآفرینی امید

۸. **دستگاه اجرایی:** وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی، نفت، میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، علوم، تحقیقات و فناوری، نیرو، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، آموزش و پرورش، ورزش و جوانان، معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری و معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری.

۹. **نهاد حمایتی (ذیل جز (۶) بند (الف)):** بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)، کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور، بنیاد علوی بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی، بنیاد شهید و امور ایثارگران، بنیاد کرامت آستان قدس رضوی، سازمان عشایر ایران، سازمان بسیج سازندگی، سازمان زندان‌ها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور، قرارگاه مهارت آموزی کارکنان وظیفه نیروهای مسلح، صندوق نوآوری و شکوفایی، دبیرخانه شورای عالی جهاد سازندگی، امور عشایر و توسعه روستایی؛ سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور؛ انجمن حامیان فرهنگ قرض الحسنه و کارآفرینی اجتماعی؛ معاونت رسانه‌ای سازمان تبلیغات اسلامی (بنیاد سپهر تبلیغ نوین)؛ جهاد دانشگاهی.

۱۰. **واگذارنده اعتبار:** وزارت، دستگاه اجرایی و نهادهای حمایتی

۱۱. **قرارداد عاملیت:** قراردادی سه جانبه میان دستگاه اجرایی/نهاد حمایتی، موسسه عامل و وزارت که براساس ضوابط این دستورالعمل منعقد و مطابق آن وجوه جزءهای (۱) تا (۵) ماده (۲) موضوع این دستورالعمل از سوی واگذارنده اعتبار به‌حساب افتتاح شده نزد موسسه عامل واریز می‌گردد تا به‌شکل سپرده‌گذاری به‌منظور اعطای تسهیلات تلفیقی و کمک‌های فنی و اعتباری با معرفی واگذارنده اعتبار در اختیار متقاضی قرار گیرد.

۱۲. **دبیرخانه ملی:** دبیرخانه هیأت امنای حساب ملی پیشرفت و عدالت مستقر در معاونت سیاست‌گذاری اقتصادی وزارت

۱۳. **دبیرخانه استانی:** دبیرخانه هیأت امنای حساب استانی پیشرفت و عدالت مستقر در اداره کل اموراقتصادی و دارایی استان مربوطه

۱۴. **متقاضی:** کلیه صاحبین کسب و کار حقیقی و حقوقی دارنده مجوز فعالیت از دستگاه اجرایی که دارای شناسه یکتای صادره از درگاه ملی مجوزهای کشور(mojavez.ir) هستند به استثنا متقاضیانی که مجوز فعالیت خود را قبل از سال ۱۴۰۲ دریافت نموده‌اند. سایر شرایط متقاضی در ماده (۱۰) این دستورالعمل ذکر شده است.

۱۵. **طرح سرمایه‌گذاری:** فعالیت سرمایه‌گذاری جدید، توسعه‌ای یا نیمه‌تمامی که برای ایجاد طرح تولیدی و یا خدماتی با منابع اعتباری مشخص به منظور تولید کالا و یا ارائه خدمات اجرا می‌شود.

۱۶. **واحد تولیدی:** بنگاه اقتصادی تولیدکننده کالا یا خدمات

۱۷. **واحد قابل احیا:** واحدهای اقتصادی غیرفعال (راکد) یا نیمه‌فعال به تشخیص دستگاه اجرایی ذیربط

۱۸. **کسب و کار خانگی:** هر نوع فعالیت اقتصادی که در محل سکونت شخصی راه‌اندازی می‌شود و از مراجع ذی صلاح دارای تائیدیه می‌باشد.

۱۹. **واحد تولیدی خرد:** بنگاه‌هایی با تعداد ۱ تا ۴ نفر نیروی کار با تائیدیه سازمان تامین اجتماعی

۲۰. **واحد تولیدی کوچک:** بنگاه‌هایی با تعداد ۵ تا ۹ نفر نیروی کار با تائیدیه سازمان تامین اجتماعی

۲۱. **واحد تولیدی متوسط:** بنگاه‌هایی با تعداد ۱۰ تا ۵۰ نفر نیروی کار با تائیدیه سازمان تامین اجتماعی

۲۲. **واحد تولیدی بزرگ:** بنگاه‌هایی با تعداد بیش از ۵۰ نفر نیروی کار با تائیدیه سازمان تامین اجتماعی

۲۳. **فعالیت دانش‌بنیان، خلاق و فناور:** فعالیت‌هایی که به‌منظور هم‌افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش‌محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری‌سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری‌های برتر و با ارزش‌افزوده بالا انجام می‌پذیرد. فعالیت دانش‌بنیان و خلاق از معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری و فعالیت فناور می‌بایست از پارک‌های علم و فناوری مجوز داشته باشند.

۲۴. **طرح پیشران:** طرح‌هایی که با پیشنهاد دستگاه اجرایی و تائید دبیرخانه ملی پیوندهای بیشتری با سایر واحدهای تولیدی داشته و با راه‌اندازی آنها، مجموعه‌ای از فعالیت‌های مرتبط رونق خواهد یافت.

۲۵. **کارگروه تخصصی ملی:** کارگروهی متشکل از معاون سیاستگذاری اقتصادی وزارت (رئیس)، معاون اقتصادی بانک مرکزی ج.ا.ا، معاون هماهنگی و محیط کسب و کار وزارت صنعت، معدن و تجارت، معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی، معاون مهندسی، پژوهش و فناوری وزارت نفت، معاون برنامه‌ریزی و مدیریت منابع وزارت راه و شهرسازی، معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی، معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاون فناوری، نوآوری و امور بین‌الملل وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، معاون توسعه مدیریت و جذب سرمایه معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور، معاون اقتصادی سازمان برنامه و بودجه کشور، معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور و یک نماینده مجلس شورای اسلامی ناظر در شورا تشکیل می‌شود.

۲۶. **سامانه:** سامانه جامع تسهیلات اشتغال‌زایی وزارت امور اقتصادی و دارایی.

۲۷. **سرمایه پذیر:** شخص حقوقی که نهاد واسط برای تامین‌مالی وی در قالب عقود اسلامی اقدام به انتشار اوراق مالی اسلامی می‌نماید و یا شخص حقوقی که طبق الزامات شرکت فرابورس ایران(دستورالعمل تامین‌مالی جمعی مصوب ۱۳۹۷/۰۲/۲۵ شورای عالی بورس و اصلاحات و الحاقات بعدی آن) و از طریق عاملین دارای مجوز از سوی شرکت فرابورس ایران، به شیوه تامین مالی جمعی اقدام به تامین مالی منابع مورد نیاز خود می‌نماید.

۲۸. **بازارسازی:** عملیاتی است که در چارچوب مکانیزم معاملات در بورس (انرژی کشور) به‌منظور ایجاد تعادل در بازار و تحدید دامنه نوسانات قیمت محصول و ابزار مالی معرفی شده در بازار سرمایه (گواهی صرفه جویی انرژی و سوخت) انجام می‌پذیرد.

۲۹. **مناطق غیربرخوردار از اشتغال:** مناطق موضوع مصوبه شماره ۱۱۸۶۴۶/ت۵۷۹۱۵ ه هیأت وزیران مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۷

۳۰. **مناطق مرزی:** مناطق موضوع مصوبه ۱۳۰۹۸۸ مورخ ۱۳۹۸/۷/۲ وزارت کشور

منابع

ماده ۲- منابع مالی موضوع این دستورالعمل به شرح زیر است:

۱- مبلغ سیصد و ده هزار میلیارد (۳۱۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال علاوه بر مانده سالهای قبل از محل ردیف ذی‌ربط مندرج در جدول شماره (۹) این قانون توسط خزانه‌داری کل کشور به‌صورت حداقل ماهانه یک دوازدهم پرداخت می‌شود که به حساب ملی «پیشرفت و عدالت» نزد خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز می‌شود.

۲- باقی‌مانده مبلغ مندرج در ردیف (۲۶) مصارف جدول تبصره (۱۴) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور در سقف منابع و مصارف بودجه به حساب ملی پیشرفت و عدالت نزد خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت

امور اقتصادی و دارایی واریز می‌شود. سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها موظف است مبالغ این جزء را رأساً و بدون سازوکار ابلاغ و تخصیص اعتبار، حداقل به‌صورت ماهانه یک‌دوازدهم و حداکثر تا پایان آذر سال ۱۴۰۳ به حساب مذکور واریز نماید.

۳- بازگشتی اصل و فرع منابع بند «الف» تبصره (۱۸) قوانین بودجه سنوات گذشته کل کشور به حساب ملی پیشرفت و عدالت نزد خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز می‌شود.

تبصره - موسسات عامل مکلفند مانده مصرف نشده را در سررسید قراردادهای عاملیت، و بازگشتی اصل و فرع منابع را به صورت ماهانه، مستقیماً به حساب ملی پیشرفت و عدالت نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند. نگهداری این منابع توسط موسسات عامل پس از موعدهای مقرر فوق، به ازای هر روز دیرکرد، مشمول پرداخت وجه التزام تأخیر تأدیه به میزان «بالاترین نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار به علاوه شش درصد (۶٪)» خواهد بود. ذیحسابی دستگاه اجرایی مربوطه مکلف است در موعدهای مقرر فوق، پیگیری‌های لازم جهت واریز منابع مذکور را از مؤسسه عامل به عمل آورد و گزارش واریزی‌ها را به دبیرخانه ملی ارائه دهد. مؤسسه عامل مکلف است گزارش واریزی‌ها را به ذیحسابی دستگاه اجرایی مربوطه و دبیرخانه ملی ارائه نماید.

۴- منابع بازگشتی بند «و» تبصره (۱۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور به حساب ملی پیشرفت و عدالت نزد خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز می‌شود.

۵- مانده و بازگشتی منابع مالی تسهیلات موضوع قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی مصوب ۱۳۹۶/۵/۳۱ به حساب ملی پیشرفت و عدالت نزد خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز می‌شود.

۶- مبلغ یک میلیون میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تسهیلات قرض‌الحسنه منابع بانکی تخصیص می‌یابد.

بخش یک– مصارف جزء (۱) تا (۵) ماده (۲) این دستورالعمل

ماده ۳– منابع موضوع جزء (۱) تا (۵) ماده (۲) در حساب‌هایی تحت عنوان حساب ملی و حساب‌های استانی پیشرفت و عدالت از طریق خزانه‌داری کل کشور با نام وزارت افتتاح و واریز می‌گردد. سپس این منابع با استفاده از ابزار شناسه واریز شناسایی و با توجه به سهمیه و عملکرد هر دستگاه اجرایی ذیربط با تأیید دبیرخانه ملی بر اساس قراردادهای عاملیت سه‌جانبه به حساب دستگاه اجرایی/نهاد حمایتی نزد موسسات عامل منتخب، واریز خواهد شد.

تبصره ۱– موافقتنامه نحوه هزینه موضوع منابع ماده (۲) به‌صورت واحد توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با سازمان برنامه و بودجه مبادله می‌گردد و دستگاه اجرایی استفاده‌کننده از این منابع، ملزم

به رعایت مفاد آن می‌باشند. شورای برنامه ریزی و توسعه استان/کمیته استانی موظف است به منظور رعایت موافقتنامه، برنامه‌های مصوب کارگروه تخصصی ملی برای هر دستگاه را مبنای تصویب و تأیید طرح‌ها در سطح استان قرار دهد.

تبصره۲- توزیع و ابلاغ اعتبار منابع ملی جزءهای (۱) تا (۵) ماده (۲) این دستورالعمل، براساس دستورالعمل اجرایی موضوع ماده ۷۵ قانون محاسبات عمومی کشور (روش ابلاغ اعتبار) ابلاغی طی بخشنامه ۵۴/۱۹۰۳۶۸ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲ و اصلاحات بعدی آن خواهد بود.

تبصره ۳- مانده حساب‌های ملی و استانی پیشرفت و عدالت به سال بعد قابل انتقال می‌باشد.

تبصره ۴- هیأت امنای حساب ملی مطابق جزء (۳) بند (ج) تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور و هیأت امنای حساب استانی، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان است و استاندار ریاست هیأت امنای حساب استان را برعهده دارد.

تبصره۵- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و هیأت امنای حساب پیشرفت و عدالت استانی مکلف است بررسی‌های تخصصی خود درخصوص رد یا تأیید طرح‌های متقاضیان دریافت تسهیلات و نظارت‌های لازم بر طرح‌های موضوع این دستورالعمل را از طریق کمیته استانی که با عضویت معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار (رییس)، مدیرکل اموراقتصادی و دارایی (دبیر)، رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، مدیر کل امور روستائی و شوراهای استانداری، مدیر کل اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مدیر دستگاه اجرایی مربوطه (حسب مورد)، نماینده نهادهای حمایتی (حسب مورد) و نماینده مؤسسه عامل مربوطه در استان (حسب مورد) می‌باشد، انجام دهد.

تبصره ۶- سازوکار سپرده‌گذاری منابع در موسسات عامل موضوع جزء (۴) بند (پ) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۳ توسط دبیرخانه ملی با همکاری خزانه داری و دیوان محاسبات مشخص می‌گردد.

ماده ۴- منابع موضوع بندهای (۱) تا (۵) ماده (۲) توسط واگذارنده اعتبار حداقل با نرخ سود سپرده کوتاه‌مدت ماه‌شمار در مؤسسه عامل با اولویت بانک‌های توسعه‌ای و تخصصی و صندوق کارآفرینی امید، سپرده‌گذاری می‌شود تا پس از تلفیق با هر یک از منابع بانکی، منابع صندوق توسعه ملی و منابع دستگاه اجرایی از طریق مؤسسه عامل طرف قرارداد عاملیت در قالب تسهیلات با رعایت اولویت‌های مندرج در این دستورالعمل به متقاضیان پرداخت شود.

تبصره ۱- منابع قرض‌الحسنه استانی موضوع این دستورالعمل با رعایت موازین شرعی و بر اساس شیوه‌نامه ابلاغی دبیرخانه قابلیت تجمیع یا هم‌افزایی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط در مناطق مرزی و غیربرخوردار از اشتغال را دارد و این بنگاه‌ها می‌توانند علاوه بر استفاده از تسهیلات بخش اول این دستورالعمل از منابع بخش دوم بهره‌مند گردند.

تبصره۲- مؤسسه عامل موظف است حساب‌های مستقلی برای سود حاصل از سپرده منابع و جرائم مربوطه را افتتاح نماید.

تبصره۳- مؤسسه عامل موظف است از منابع داخلی خود حداقل ۲ برابر سقف اعتبارات تخصیص یافته از منابع جزءهای (۱) تا (۵) این دستورالعمل را برای اعطای تسهیلات به متقاضیان اختصاص دهد و واگذارنده اعتبار می‌بایست این موضوع را در قرارداد عاملیت لحاظ نماید.

تبصره۴- بررسی تقاضای معرفی‌شدگان دریافت تسهیلات، وفق مقررات بانک مرکزی ج.ا.ا بوده و مدت زمان طی مراحل مربوط به احراز شرایط، انعقاد قرارداد و پرداخت تسهیلات به متقاضیان به شرح جدول ذیل می‌باشد. چنانچه مؤسسه عامل تأخیر نماید، می‌بایست جریمه‌ای معادل وجه التزام مقرر در قرارداد عاملیت به مأخذ واگذارنده اعتبار به حساب منابع موضوع این دستورالعمل واریز نماید. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این امر بر عهده دستگاه اجرایی/ نهاد حمایتی مربوطه است.

مراحل	مراحل اجرایی	حداکثر بازه زمانی(روز)
مرحله ۱	اعلام مدارک مورد نیاز به متقاضیان توسط مؤسسه عامل و تکمیل مدارک	۱۵
مرحله ۲	بررسی توجیه اقتصادی و مالی طرح و تصویب در کمیته ویژه اعتباری و اعلام پذیرش یا رد	۱۵
مرحله ۳	انعقاد قرارداد با متقاضی و پرداخت تسهیلات پس از تامین وثیقه از سوی متقاضی	۱۵

تبصره۵- متقاضی مکلف است حداکثر ظرف ۱۵ روز پس از معرفی به مؤسسه عامل، ضمن مراجعه نسبت به تکمیل مدارک درخواستی مؤسسه عامل اقدام نماید. در غیر اینصورت مؤسسه عامل مکلف است پس از سپری شدن مهلت مقرر، درخواست متقاضی را ظرف مدت ۲ روز کاری به واگذارنده اعتبار عودت نموده و در سامانه درج نماید. همچنین متقاضی مکلف است حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز کاری پس از اتمام مرحله دوم نسبت به تأمین وثایق اقدام نماید و در صورت عدم تأمین درخواست متقاضی به واگذارنده اعتبار عودت خواهد شد.

تبصره۶- نرخ کارمزد مؤسسه عامل برای عاملیت منابع موضوع این دستورالعمل در شش ماه اول شروع تعهدات ۱٫۵٪ (یک‌ونیم درصد) و در شش ماهه دوم تعهدات ۰٫۵٪ (نیم درصد) تعیین می‌شود.

تبصره۷- موسسات عامل مجاز به تسویه تسهیلات غیرجاری متقاضیان از این منابع نمی‌باشند.

تبصره۸- موسسات عامل مجازند به‌منظور تسهیل شرایط پرداخت در مناطق کمتر توسعه‌یافته و روستاها و پرداخت به شرکت‌های دانش‌بنیان، به جای وثایق معمول، وثایق ذیل را نیز مورد پذیرش قرار دهند:

- زمین کشاورزی، باغات و چاه آب به شرط داشتن سند مالکیت شش دانگ برای موارد مذکور مطابق با ارزیابی کارشناس رسمی دادگستری
- ضمانت‌نامه صندوق‌های ضمانت، صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی و صندوق نوآوری و شکوفائی
- اوراق مشارکت و وسائط نقلیه دارای سند

تبصره ۹- آورده متقاضیان برای استفاده از این تسهیلات حداقل ۲۰ درصد (حداقل ۵ واحد درصد نقدی از کل آورده) تعیین می‌شود. واحدهای تولیدی خرد و خانگی و صنایع دستی از این میزان آورده معاف هستند. مؤسسه عامل مسئول حسن اجرای این تبصره است.

تبصره ۱۰- مؤسسه عامل موظف است قبل از پرداخت تسهیلات، فرم تعهد ایجاد اشتغال را از متقاضی دریافت نماید به‌گونه‌ای که در صورت عدم عمل به‌تعهدات، امکان برخورد قانونی با متقاضی وجود داشته‌باشد.

تبصره ۱۱- تسهیلات‌گیرندگانی که طرح اقتصادی اجرا ننموده و یا دچار انحراف از اجرای تعهد اشتغال خود بر اساس گزارش سازمان تأمین اجتماعی شده‌اند، با اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مؤسسه عامل، دستگاه اجرایی/نهاد حمایتی یا وزارت امور اقتصادی و دارایی و براساس شیوه نامه نظارت می‌بایست تسهیلات ایشان به دین حال تبدیل شده، متقاضی ملزم به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود سهم واگذارنده اعتبار و حداکثر نرخ سود تسهیلات مصوب شورای پول و اعتبار و وجه التزام مربوطه خواهد بود.

تبصره ۱۲- بانک مرکزی مکلف است اصلاحیه «ضوابط ناظر بر کنترل مقداری ترازنامه شبکه بانکی» را مشتمل بر تمدید مستثنی شدن تسهیلات پرداختی موضوع این دستورالعمل از سقف رشد ترازنامه، ظرف مدت دو هفته با همکاری وزارت تهیه کرده و به شورای پول و اعتبار ارسال نماید.

تبصره ۱۳- موسسات عامل طرف قرارداد عاملیت دستگاه‌های اجرایی/ نهادهای حمایتی موضوع منابع جزءهای (۱) تا (۵) این دستورالعمل مکلفند مانده مصرف نشده را در سررسید قراردادهای عاملیت، و بازگشتی اصل و فرع منابع را به صورت ماهانه، مستقیماً به حساب ملی/استانی پیشرفت و

عدالت نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند. نگهداری این منابع توسط موسسات عامل پس از موعدهای مقرر فوق، به ازای هر روز دیرکرد، مشمول پرداخت وجه التزام تأخیر تأدیه به میزان «بالاترین نرخ سود مصوب شورای پول و اعتبار به علاوه شش درصد (۶٪)» خواهد بود. ذیحسابی دستگاه اجرایی مربوطه مکلف است در موعدهای مقرر فوق، پیگیری‌های لازم جهت واریز منابع مذکور را از مؤسسه عامل به عمل آورد و گزارش واریزی‌ها را به دبیرخانهٔ ملی ارائه دهد. مؤسسه عامل مکلف است گزارش واریزی‌ها را به ذیحسابی دستگاه اجرایی مربوطه و دبیرخانه ملی ارائه نماید.

تبصره ۱۴ – دستگاه اجرایی مسئول پیگیری‌های لازم جهت حسن اجرای مفاد قراردادعاملیت توسط مؤسسه عامل (مانند جریمه تاخیر تکالیف مؤسسه عامل، واریز مانده مصرف نشده و بازگشتی‌ها به حساب ملی پیشرفت و عدالت و ...) است.

ماده ۵- مصارف موضوع این دستورالعمل به‌شرح زیر است:

۱- تا سی درصد (۳۰٪) منابع مالی اجزای (۱) و (۲) ماده (۲) جهت پرداخت تسهیلات به برنامه‌های حمایت از تولید و اشتغال در سطح ملی بر اساس برنامه پیشنهادی دستگاه‌های اجرایی اختصاص می‌یابد.

۲- حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) منابع مالی اجزای (۱) و (۲) ماده (۲) جهت پرداخت تسهیلات به برنامه‌های حمایت از تولید و اشتغال در سطح استانی با تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان/کمیته استانی اختصاص می‌یابد.

تبصره- سهم دستگاه‌های اجرایی از منابع این جزء مطابق جزء (۱۰) ماده (۵) این دستورالعمل تعیین می‌گردد.

۳- حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) مبلغ سیصد و ده هزار میلیارد (۳۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال موضوع جزء (۲) ماده (۲) به صورت مساوی به استان‌ها اختصاص می‌یابد.

۴- تا ده درصد (۱۰٪) از منابع اجزای (۱) تا (۵) ماده (۲) تا سقف پنجاه هزار میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت کمک فنی و اعتباری و یارانه سود بر اساس چارچوب تعیین شده توسط هیأت امنای حساب عدالت و پیشرفت، قابل هزینه‌کرد است. استفاده از منابع ماده (۲) برای هزینه‌های جاری و پشتیبانی دستگاه‌های ذیربط تحت هر عنوان ممنوع است.

۵- تا ده درصد (۱۰٪) از منابع مالی جزء (۱) ماده (۲) به منظور پرداخت تسهیلات حمایت از تولید و اشتغال جهت تأمین زیرساخت‌های تولید و اشتغال در مناطق محروم کشور اختصاص می‌یابد.

۶- منابع مالی جزء (۵) ماده (۲) جهت ادامه اجرای پرداخت تسهیلات موضوع قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی اختصاص می‌یابد.

۷- تا بیست درصد (۲۰٪) منابع مالی جزء (۵) بند «ذ» تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور پس از تأیید هیأت امنای حساب عدالت و پیشرفت صرف برنامه‌های پیشنهادی وزارت ورزش و جوانان در خصوص اشتغال جوانان می‌شود.

۸- تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) از منابع ماده (۲) به تسهیلات طرح‌های تولید و اشتغال تعاونی‌ها پس از تصویب شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اختصاص می‌یابد.

۹- تا ده درصد از منابع بند اول ماده (۲) این دستور العمل برای حمایت از توسعه کسب و کارهای اقتصاد دیجیتال در اختیار وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار می‌گیرد.

۱۰- سهم دستگاه‌های اجرایی از منابع ماده (۲) بر اساس شاخص‌های عملکرد دستگاه اجرایی، میزان اجرای تعهد اشتغال، عملکرد دستگاه در اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار) متناسب با تخصیص منابع توسط سازمان برنامه و بودجه توسط دبیرخانه ملی ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۱- به منظور اجرای برنامه تقویت کسب‌وکار مرزنشینان، نرخ سود برای متقاضیان در این مناطق و مناطق غیربرخوردار از اشتغال، دو درصد (۲٪) کمتر از سایر مناطق در نظر گرفته می‌شود.

تبصره ۲- در صورت عدم جذب حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) منابع توسط دستگاه اجرایی در سطح استان تا شش ماه پس از تخصیص و واریز وجوه به حساب مؤسسه عامل، دبیرخانه استانی با پیشنهاد استانداری مربوطه مجاز است نسبت به جابه‌جایی اعتباری سهم آن دستگاه در استان اقدام نماید.

تبصره ۳- در راستای اولویت‌های دولت در احیای واحدهای راکد و نیمه راکد و تشکیل نهضت احیای واحدهای اقتصادی، دستگاه‌های اجرایی و استان‌ها سهم مشخصی از اعتبارات خود را به تحقق این برنامه اختصاص می‌دهند. دبیرخانه شورای عالی جهادسازندگی، امور عشایر و توسعه روستایی با هماهنگی و در چارچوبی که به تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌رسد موظف به نظارت بر این بند می‌باشد.

۱۱- منابع مالی اجزای (۳) و (۴) و (۵) ماده (۲) مطابق جزء (۱) و (۲) ماده (۵) این دستورالعمل، به صورت تا سی درصد (۳۰٪) در سطح ملی و حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) در سطح استانی اختصاص می‌یابد.

تبصره- شیوه‌نامه منابع اشتغال پایدار روستایی و عشایری موضوع جزء (۵) ماده (۲) دستورالعمل اجرایی تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور، تنفیذ میگردد. اصلاحات بعدی به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری و با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه کشور تدوین و توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ خواهد شد.

۱۲- برای متقاضیان تسهیلات بالای دویست میلیارد (۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال، وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است یک نفر از اشتغال تعهد شده را با معرفی بنیاد ملی نخبگان و در چارچوب «طرح

رویش کارآفرینان جوان» به متقاضی معرفی نماید. شیوه نامه طرح مذکور، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌گردد.

طرح‌های مشمول دریافت تسهیلات بخش یک (جزء (۱) تا (۵) ماده (۲))

ماده ۶- تسهیلات موضوع این دستورالعمل به منظور حمایت از تولید و اشتغال پایدار و رشد تولید ملی از طرق مختلف از جمله افزایش سرمایه‌گذاری، ارتقاء بهره‌وری، تکمیل طرح‌های تولیدی نیمه‌تمام و احیای واحدهای تولیدی راکد، بازسازی و نوسازی واحدهای تولیدی موجود، استفاده از ظرفیت‌های خالی بنگاه‌های تولیدی و تکمیل زنجیره ارزش تولید، با تأکید بر یکپارچه‌سازی حمایت‌های دولت و بسط عدالت سرزمینی در راستای رشد و پیشرفت استان‌های کشور با اولویت طرح‌های تولید دانش بنیان قابل تخصیص است.

تبصره ۱- تا مبلغ ۱۰ هزار میلیارد ریال از منابع این دستورالعمل متناسب با تخصیص منابع از طریق نهادهای حمایتی (براساس شرایط ذیل) پس از تأیید کارگروه تخصصی ملی اختصاص می‌یابد.

۱- دارای شبکه گسترده جهت احراز صلاحیت فنی و اعتباری متقاضیان و آموزش و توانمندسازی آنان و دارای مدل اشتغال‌زایی در حوزه کوچک و متوسط

۲- دارای شبکه نظارتی جهت رصد و پایش طرح های تأمین مالی شده به‌منظور پایدارسازی این مشاغل

تبصره ۲- دستگاه اجرایی که ازطریق یک نهاد حمایتی-تسهیلگر اقدام می‌نماید می‌بایست قبل از ارائه برنامه به کارگروه تخصصی ملی، تفاهم‌نامه‌ای با نهاد حمایتی-تسهیلگر جهت انجام امور اجرایی منعقد نماید.

ماده ۷- دستگاه اجرائی ملی و استانی موظف‌اند در پیشنهاد برنامه خود جهت ارائه به دبیرخانه ملی/استانی اولویت‌های زیر را مد نظر قرار دهند:

- طرح‌های پیشران اقتصادی
- طرح‌های تولیدی صادرات محور یا طرح‌های با صرفه جویی ارزی بالا
- طرح‌های دانش‌بنیان و با فناوری بالا (به تشخیص معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری)
- ایجاد، تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های سرمایه‌گذاری نیمه‌تمام با پیشرفت فیزیکی بیشتر از ۷۰ درصد (مناطق غیربرخوردار از اشتغال، بیشتر از ۵۰ درصد)
- طرح‌های معرفی شده به موسسات عامل بند (الف) تبصره (۱۸) سال ۱۴۰۲
- طرح‌های با هزینه اشتغالزایی پایین با اولویت مناطق غیربرخوردار از اشتغال (طرح‌های استانی)
- طرح‌های بهینه‌سازی مصرف و تولید انرژی

- طرح‌های با اولویت بکارگیری دانش‌آموختگان دانشگاهی به میزان حداقل ۵۰ درصد تعهد اشتغال

تبصره ۱- دستگاه اجرایی ملی و استانی موظف است در قالب برنامه اجرایی، صرفاً طرح‌هایی را به مؤسسات عامل معرفی نماید که حداقل سه (۳) مورد از اولویت‌های فوق را داشته‌باشند.

تبصره ۲- حداقل ده درصد (۱۰٪) به طرح‌های دانش‌بنیان و فناوری بالا تخصیص یابد.

تبصره۳- سی‌درصد (۳۰٪) منابع ملی به اجرای طرح‌های پیشران مصوب کارگروه تخصصی ملی تخصیص می‌یابد.

تبصره ۴- دستگاه اجرایی و موسسات عامل مکلفند منابع را بگونه‌ای اختصاص دهند که ارزش تسهیلات پرداختی به اشخاص حقوقی حداقل ۷۰ درصد باشد.

تبصره ۵- طرح‌های معرفی شده به موسسات عامل بند (الف) تبصره (۱۸) سال ۱۴۰۲ که موفق به دریافت تسهیلات نشده‌اند، لازم است با رعایت شرایط متقاضی مصرح در ماده (۱۰) دستورالعمل، مجدداً مصوبه شورای برنامه ریزی استان/کمیته استانی را اخذ نمایند.

تبصره ۶- وزارت نفت و نیرو مکلفند حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) اعتبارات خود از محل این دستورالعمل را به طرح‌های بهینه سازی انرژی، ناترازی انرژی و انرژی‌های تجدیدپذیر اختصاص دهند.

ماده ۸- دستگاه اجرایی ملی و استانی موظف است برنامه خود را در قالب تعیین شده تهیه و به دبیرخانه ملی و استانی ارسال نماید. قالب مورد تأیید دبیرخانه حداقل شامل موارد زیر خواهد بود:

۱. هدف‌گذاری میزان تولید کالا یا خدمات
۲. میزان منابع مالی مورد نیاز
۳. تعداد فرصت اشتغال ایجاد شده
۴. میزان تسهیلات مورد نیاز به تفکیک سرمایه ثابت و درگردش
۵. نرخ سود تسهیلات
۶. یارانه سود مورد نیاز
۷. طول دوره مشارکت و تنفس
۸. دوره بازپرداخت
۹. تعداد اقساط تسهیلات (فاصله زمانی بین اقساط تسهیلات)

تبصره ۱- در تدوین برنامه، رعایت ضوابط و چارچوب تعیین شده در سند ملی آمایش سرزمین الزامی است.

تبصره ۲- دستگاه اجرایی و وزارت در صورت توافق با صندوق توسعه ملی و صندوق نوآوری و شکوفایی مبنی بر تلفیق منابع این صندوق‌ها با منابع موضوع این دستورالعمل (با رعایت اساسنامه صندوق) موظف است تأییدیه کتبی اولیه صندوق‌های مذکور را به دبیرخانه ملی ارائه نماید.

ماده ۹- دوره بازپرداخت تسهیلات سرمایه در گردش حداکثر یک سال و تسهیلات ایجادی، توسعه‌ای و تکمیلی حداکثر پنج سال (شامل دوره مشارکت و تنفس جمعاً حداکثر دو سال و دوره بازپرداخت حداکثر سه سال) می‌باشد.

ماده ۱۰- رعایت شرایط ذیل جهت احراز صلاحیت متقاضی به منظور پرداخت تسهیلات الزامی است:

۱ -کارمند دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۷) قانون مدیریت خدمات کشوری مشمول دریافت تسهیلات این دستورالعمل نمی‌باشد.

۲ -داشتن سابقه بیمه پردازی به تنهایی مانع از دریافت این تسهیلات نمی‌باشد.

۳- چنانچه متقاضی سابقاً برای یک طرحِ واحد، تسهیلات ترجیحی دیگری در حوزه اشتغال (اعم از تبصره ۱۸ (تلفیقی)، اشتغال روستایی یا صندوق توسعه ملی) به صورت سرمایه ثابت دریافت کرده باشد درصورتی که طرح به بهره برداری رسیده باشد و به تعهدات اشتغال خود عمل کرده باشد می‌تواند تنها برای یکبار دیگر برای آن طرح تسهیلات سرمایه درگردش دریافت کند (برعکس آن ممنوع است). متقاضی فقط برای یک طرح میتواند از این تسهیلات استفاده کند.

فرایند اجرایی بخش یک (جزء (۱) تا (۵) ماده (۲))

ماده ۱۱- دستگاه اجرایی ملی/استانی می‌بایست برنامه خود را تا یکماه پس از ابلاغ این دستورالعمل به‌منظور بهره‌مندی از مزایای این دستورالعمل به دبیرخانه ملی/استانی ارسال و به تصویب کارگروه تخصصی ملی/کمیته استانی برساند.

ماده ۱۲- دستگاه اجرایی (به جز وزارت نفت) مکلف است پس از تأیید برنامه توسط کارگروه تخصصی ملی/ کمیته استانی با اعلام فراخوان عمومی نسبت به ثبت‌نام از متقاضیان در سامانه‌های مربوطه اقدام نماید و پس از بررسی طرح‌ها از نظر توجیه فنی از سوی دستگاه اجرایی استان‌ها، طرح‌های منتخب را به کمیته استانی معرفی کند. کمیته استانی پس از بررسی در چارچوب این دستورالعمل، طرح‌ها را به دستگاه اجرایی استانی ارسال خواهد نمود.

تبصره۱ - حداکثر زمان اعلام پذیرش یا رد طرح‌های متقاضیان در سامانه توسط دستگاه اجرایی ۱۵ روز است.

تبصره۲ – کلیه دستگاه‌های اجرایی، کمیته‌های استانی، موسسات عامل و تمام دستگاه‌هایی که به تشخیص دبیرخانه ملی داده‌های ضروری برای اجرای فرآیندهای موضوع این دستورالعمل دارند؛

مکلفند کلیه داده‌ها و اطلاعات و دسترسی‌های برخط مورد نیاز سامانه جامع تسهیلات اشتغال‌زایی وزارت امور اقتصادی و دارایی را در اختیار این سامانه قرار دهند.

تبصره۳- دستگاه‌های اجرایی مکلف هستند برنامه‌های خود را جهت اطلاع‌رسانی و فراخوان عمومی به دبیرخانه اعلام و تأییدیه دریافت نمایند.

تبصره۴- طرح‌های استانی بیشتر از مبلغ سیصد میلیارد (۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال نیازمند تأییدیه دبیرخانه ملی است.

تبصره۵- سقف تسهیلات ملی/استانی هزار و پانصد میلیارد (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد.

ماده ۱۳- دستگاه اجرایی استانی می‌بایست متقاضیان تأیید شده و اولویت‌بندی‌شده توسط کمیته استانی را تا ۲ برابر سقف اعتبارات محقق‌شده به مؤسسه عامل معرفی کنند.

تبصره ۱- بررسی و تأیید توجیه فنی، اقتصادی و مالی طرح‌ها و اعتبارسنجی متقاضی بر عهده مؤسسه عامل خواهد بود.

تبصره ۲- مؤسسه عامل موظف است ضمانت‌های لازم و کافی را برای بازپرداخت اصل و سود از متقاضی دریافت نماید. مسئولیت اقدامات قانونی لازم برای وصول اصل و سود اقساط بر عهده مؤسسه عامل است.

ماده ۱۴- بانک مرکزی ج.ا.ا موظف است با همکاری وزارت و سازمان برنامه و بودجه، دستورالعمل وحدت‌رویه، متضمن نحوه و تسهیل در پذیرش طرح‌ها و درخواست‌ها، گردش امور، دریافت وثایق، اعطای تسهیلات و وجه‌التزام را در چارچوب این دستورالعمل ظرف پانزده روز پس از ابلاغ آن، تهیه و به مؤسسه عامل ابلاغ کند. همچنین به‌منظور ایجاد وحدت رویه، چارچوب قراردادهای عاملیت را ظرف حداکثر یک ماه پس از تصویب این دستورالعمل به دستگاه‌های اجرایی و شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید.

تبصره ۱- بانک مرکزی مکلف است اطلاعات مربوط به طرح‌های تأمین مالی شده از طریق منابع این دستورالعمل را از طریق سامانه سمات به دبیرخانه ملی ارائه نماید.

تبصره ۲- مؤسسه عامل مکلف است برای طرح‌های اشخاص حقوقی با ارزش بیش از ۵۰۰ میلیارد ریال گزارش اعتباری از یکی از شرکت‌های رتبه‌بندی مورد تأیید سازمان بورس اوراق بهادار را اخذ نماید. برای طرح‌های اشخاص حقوقی با ارزش کمتر از ۵۰۰ میلیارد ریال که گزارش اعتباری مطلوب (رتبه A,B) داشته باشند، نرخ سود تسهیلات اعطایی ۰,۵ واحد درصد کمتر در نظر گرفته می‌شود. این تخفیف در نرخ سود از محل کمک‌های فنی و اعتباری تأمین اعتبار خواهد شد.

ماده ۱۵- مؤسسه عامل و دستگاه اجرایی موظفند پس از اعطای تسهیلات نسبت به پایش مداوم طرح‌ها و اطمینان از راه‌اندازی آن، اقدام و اطلاعات مورد نیاز و گزارش‌های عملکرد برنامه را ماهانه در چارچوب ابلاغی به دبیرخانه ملی و استانی ارائه نمایند.

ماده ۱۶- مؤسسه عامل و دستگاه اجرایی موظفند منابع مالی دریافت شده موضوع این دستورالعمل و گزارش عملکرد این تسهیلات را به صورت بهنگام از طریق وب سرویس به دبیرخانه ملی ارائه نمایند.

ساز و کار نظارت بخش یک (جزء (۱) تا (۵) ماده (۲))

ماده ۱۷- مسئولیت نظارت میدانی اجرای این دستورالعمل بر عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نظارت عالی با وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌باشد.

تبصره – وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است گزارش ماهانه نظارت میدانی را به دبیرخانه ملی ارائه نماید.

ماده ۱۸- موسسات عامل موظفند اطلاعات طرح‌های دریافت‌کننده تسهیلات و اطلاعات بازپرداخت تسهیلات موضوع این دستورالعمل را به صورت بهنگام از طریق وب‌سرویس به دبیرخانه ملی ارائه نمایند.

ماده ۱۹- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است در راستای پایش اشتغال تعهدشده، اطلاعات مربوط به واحدهای بهره‌مند از تسهیلات به تفکیک اشخاص بیمه شده جدید را در اختیار دبیرخانه ملی به صورت وب‌سرویس قرار دهد.

ماده ۲۰- در راستای شفاف‌سازی و گزارش‌دهی عملکرد این دستورالعمل:

۱- خزانه‌داری کل کشور مکلف است ماهانه گزارش پرداختی جزء (۱) ماده (۲) را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور مکلفند ماهانه گزارش عملکرد جزء (۲) ماده (۲) را به مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

۳- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر سه‌ماه یک‌بار گزارش نحوه هزینه‌کرد منابع اجزای (۴) و (۶) ماده (۵) را به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

۴- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است گزارش تفصیلی عملکرد این تبصره را هر سه‌ماه یک‌بار به کمیسیون‌های ویژه جهش و رونق تولید و نظارت بر اجرای اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، برنامه و بودجه و محاسبات، اقتصادی و اجتماعی و معاونت نظارت مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

بخش دو- مصارف جزء (۶) ماده (۲) این دستورالعمل

ماده ۲۱- معادل چهارصد هزار میلیارد (۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از تسهیلات موضوع جز (۶) ماده (۲) این دستورالعمل به طور مساوی در اختیار هیأت امنای حساب استانی پیشرفت و عدالت /کمیته استانی قرار خواهد گرفت.

تبصره ۱- حداقل مبلغ بیست هزار میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع این ماده جهت پرداخت تسهیلات اشتغال سربازانی که منقضی خدمت وظیفه از سال ۱۳۹۷ به بعد بوده، با معرفی ستاد کل نیروهای مسلح به بانک‌های عامل اقدام خواهد شد.

تبصره۲- حداقل مبلغ ده هزار میلیارد (۱۰.۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع این ماده، جهت اجرای بند (ج) ماده (۳۸) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور برای توسعه اشتغال زندانیان حین حبس و پس از آزادی و همسر یا فرزندان زندانی در صورت احراز صلاحیت با معرفی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور در قالب تسهیلات قرض‌الحسنه با بازپرداخت هفت ساله به زندانیان آزاد شده جهت طرح‌های اشتغال آنان اختصاص می‌یابد.

ماده ۲۲- با هدف حمایت از اشتغال در چارچوب مصوبات شورای عالی اشتغال، معادل ششصد هزار میلیارد (۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تسهیلات جزء (۶) ماده (۲) بر اساس قوانین مربوط به کمیته امداد امام خمینی (ره) معادل سیصد هزار میلیارد (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، به سازمان بهزیستی کشور معادل یکصد و بیست هزار میلیارد (۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، بنیاد شهید و امور ایثارگران معادل سی و دو هزار میلیارد (۳۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، به بنیاد برکت ستاد اجرائی فرمان حضرت امام (ره) معادل سی و دو هزار میلیارد (۳۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و به صندوق نوآوری و شکوفایی معادل سی و دو هزار میلیارد (۳۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، سازمان بسیج سازندگی معادل سی و دو هزار میلیارد (۳۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، بنیاد علوی معادل بیست و چهار هزار میلیارد (۲۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، مراکز نیکوکاری وابسته به نهادها و سازمان‌های خیریه‌ای و سایر مؤسسات و مراکز نیکوکاری، گروههای جهادی، سازمان‌های مردم‌نهاد و بخش خصوصی برای توسعه کسب‌وکار ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (بخش دولتی و بخش غیردولتی وابسته) و دانشگاه فنی و حرفه‌ای و هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای برای تجهیز کارگاههای خود مبلغ هجده هزار میلیارد (۱۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، اختصاص می‌یابد.

تبصره۱- با هدف حمایت از توسعه اشتغال دانش‌بنیان با اولویت مناطق غیربرخوردار از اشتغال، معادل سی و دو هزار میلیارد (۳۲.۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، با معرفی صندوق نوآوری و شکوفایی به شرکت‌های دانش‌بنیان با دوره بازپرداخت حداکثر (۴۸) ماهه پرداخت می‌شود. شرایط و سقف تعیین شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغی طی نامه شماره ۸۰/۹۲۹۱۹ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۴ برای تسهیلات سال ۱۴۰۳ تنفیذ می‌گردد.

تبصره۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است با همکاری معاونت توسعه روستایی (دبیرخانه شورای عالی جهاد سازندگی) ظرف دو ماه، شرایط و نحوه توزیع ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال مربوط به مراکز نیکوکاری وابسته به نهادها و سازمان‌های خیریه‌ای و سایر مؤسسات و مراکز نیکوکاری، گروههای جهادی، سازمان‌های مردم‌نهاد و بخش خصوصی برای توسعه کسب‌وکار، را تعیین نماید.

فرایند اجرایی بخش دو (جز ۶ ماده (۲))

ماده ۲۳ – در هر استان، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و هیأت امنای حساب پیشرفت و عدالت استانی/ کمیته استانی نسبت به تعیین سهم نهادهای حمایتی از منابع ماده (۲۱) این دستورالعمل (جزء (۳) بند «ب» تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۳) که از شرایط زیر برخوردار باشند، اقدام می‌نماید:

۱- دارای شبکه گسترده جهت احراز صلاحیت فنی و اعتباری متقاضیان و آموزش و توانمندسازی آنان و دارای مدل اشتغال‌زایی درحوزه کسب و کارهای خانگی و واحدهای تولیدی خرد

۲- دارای شبکه نظارتی جهت رصد و پایش طرح های تامین مالی شده به‌منظور پایدارسازی این مشاغل

ماده ۲۴- نهاد حمایتی می‌بایست برنامه خود را تا انتهای اردیبهشت ماه به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و هیأت امنای حساب پیشرفت و عدالت استانی/کارگروه استانی و دبیرخانه ملی ارسال و آن شورا موظف است حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه بر اساس عملکرد نهادهای حمایتی در سال گذشته در زمینه اجرای طرح های اشتغال‌زایی پایدار، نسبت به تخصیص درصدی از میزان سهمیه تعیین شده استان به هر نهاد حمایتی اقدام نماید.

تبصره ۱- پس از تعیین سهمیه نهادهای حمایتی، نهادهای حمایتی نسبت به اعلام سهمیه به بانک مرکزی جهت تعیین بانک های عامل و سهمیه به تفکیک هر استان اقدام خواهد نمود.

تبصره۲- در خصوص اعطای تسهیلات از محل منابع مذکور، در صورتی‌که نهاد حمایتی نتواند تا پایان آذرماه حداقل ۵۰ درصد از سهمیه خود را جذب نماید، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان/ کمیته استانی می‌تواند براساس عملکرد سایر نهادهای حمایتی نسبت به جابه‌جایی سهم تسهیلات آن‌ها اقدام نماید.

ماده ۲۵- فرایند پذیرش، برر سی و ت صویب طرح ها در ا ستان یا شهر ستان در چارچوب برنامه م صوب هر یک از نهادهای حمایتی به شرح ذیل می‌باشد:

۱- شناسایی، اهلیت‌سنجی فنی و اقتصادی و ثبت‌نام متقاضیان در سامانه نهاد حمایتی

۲- معرفی متقاضیان به مؤسسه عامل توسط نهاد حمایتی

تبصره- تسهیلات کارفرمایی بیشتر از مبلغ بیست میلیارد (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال نیازمند تأییدیه کمیته استانی است.

۳- تکمیل مدارک و مستندات مورد نیاز اعطای تسهیلات قرض‌الحسنه توسط متقاضی و ارائه به مؤسسه عامل حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز کاری

۴- بررسی پرونده تسهیلاتی متقاضی توسط مؤسسه عامل و اعلام به متقاضی و نهاد حمایتی حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری

۵- انعقاد قرارداد با متقاضی و پرداخت تسهیلات از سوی مؤسسه عامل حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری

۶- ار سال اطلاعات طرح‌های راه‌اندازی شده به صورت وب سرویس تو سط نهاد حمایتی و مؤ سسه عامل به سامانه‌های معرفی شده توسط وزارت از جمله سامانه جامع تسهیلات و سامانه رصد اشتغال کشور

۷- سقف فردی تسهیلات قرض‌الحسنه ا شتغال و کارفرمایی مو ضوع این د ستورالعمل حسب آخرین مصوبات شورای پول و اعتبار تعیین می‌گردد.

تبصره۱- مؤسسه عامل قبل از پرداخت تسهیلات می‌بایست به صورت برخط و ضعیت متقاضی را از نظر عدم دریافت تسهیلات موضوع بخش (۲) این دستورالعمل از سایر نهادهای حمایتی بررسی نماید.

تبصره۲- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است د سترسی برخط از طریق وب سرویس به سامانه رصد جهت اجرای مفاد این ماده برای مؤسسه‌های عامل و وزارت اعطا نماید.

تبصره۳- تسهیلات ا شتغالزایی قرض الحسنه به درخوا ست نهاد حمایتی می‌تواند به صورت مرحله‌ای و مبتنی بر پیشرفت طرح پرداخت گردد. بانک مرکزی مکلف است نسبت به انجام تدابیر لازم و ابلاغ بخشنامه‌های مربوطه به شبکه بانکی اقدام نماید.

ماده ۲۶- نهاد حمایتی می‌بایست متقاضیان تأیید شده و اولویت‌بندی‌شده را به اندازه ۲ برابر سقف اعتبارات تعیین شده به مؤسسه عامل معرفی کند.

ماده ۲۷- نهادهای حمایتی در این جزء می‌توانند در قالب تفاهم‌نامه با دستگاه‌های اجرایی استانی نسبت به تلفیق منابع در اختیار خود (جزء (۶) ماده (۲)) و در اختیار استان‌ها اقدام نمایند

ساز و کار نظارت و گزارش دهی بخش دو (جز ۶ ماده (۲))

ماده ۲۸- مسئولیت نظارت میدانی اجرای این دستورالعمل بر عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نظارت عالی با وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌باشد.

تبصره – وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است گزارش ماهانه نظارت میدانی را به دبیرخانه ملی ارائه نماید.

ماده ۲۹- مؤسسات عامل موظفند گزارش عملکرد اعطای تسهیلات موضوع این بخش و اطلاعات بازپرداخت تسهیلات مذکور را به صورت بهنگام از طریق وب‌سرویس به دبیرخانه ملی ارائه نمایند.

ماده ۳۰- وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند ماهانه گزارش عملکرد جزء (۶) ماده (۲) را به مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

ماده ۳۱- وزارت کشور مکلف است هر سه‌ماه یک‌بار گزارش نحوه هزینه‌کرد منابع ماده (۲۱) را به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

بخش سوم– شیوه نامه اجرایی استفاده از کمک‌های فنی و اعتباری و یارانه سود

ماده ۳۲- دستگاه‌های اجرایی مجازند از طریق استفاده از کمک‌های فنی و اعتباری و یارانه سود، جهت کاهش هزینه‌های مرتبط با تأمین مالی از طریق روش‌های نوین تأمین مالی در بازار سرمایه و شبکه بانکی از جمله انتشار اوراق مالی اسلامی و تأمین مالی جمعی تا سقف ۵ واحد درصد، پس از تأیید شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان/کمیته استانی و دبیرخانه ملی اقدام نمایند.

ماده ۳۳- دستگاه اجرایی موظف است یارانه سود و یا کمک فنی و اعتباری که برای روش‌های نوین تأمین مالی در بازار سرمایه و شبکه بانکی از جمله انتشار اوراق مالی اسلامی و تأمین مالی جمعی در نظر گرفته شده است را در حسابی نزد بانک عامل برای کل دوره قرارداد مسدود نماید. به وجوه مذکور سودی معادل نرخ سود سپرده بلندمدت یک‌ساله (مصوب شورای پول و اعتبار) تعلق می‌گیرد و مبالغ حاصل در انتهای هر سال مالی به حساب ملی پیشرفت و عدالت نزد خزانه‌داری کل کشور به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی واریز می‌گردد. در انتهای دوره قرارداد، یارانه سود و یا کمک فنی و اعتباری به حساب سرمایه‌پذیر پس از تأیید دستگاه اجرایی و شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان/کمیته استانی واریز خواهد شد.

ماده ۳۴- دستگاه اجرایی/نهاد حمایتی می‌تواند سرمایه صندوق‌های تخصصی زیرمجموعه خود را با رویکرد تولید و اشتغال و افزایش سهم اقتصاد دانش‌بنیان از محل کمک‌های فنی و اعتباری پس از تأیید دبیرخانه ملی افزایش دهد. همچنین از این منابع می‌توان برای افزایش سرمایه بخش دولتی در صندوق‌های پژوهش و فناوری در ساز و کار ابلاغی کارگروه شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان مستقر در معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری، همچنین برای افزایش سرمایه بخش دولتی در صندوق‌های تضمین موضوع قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها استفاده نمود.

ماده ۳۵- دستگاه اجرایی/نهاد حمایتی می‌تواند جهت تامین مالی طرح‌های پرریسک که تأمین مالی آنها از طریق شبکه بانکی با موانعی روبرو می‌باشد، از محل کمک‌های فنی و اعتباری در اختیار خود و از طریق مشارکت در انواع مختلف صندوق‌های سرمایه‌گذاری، با تأیید دبیرخانه اقدام نماید. ضوابط اجرای این ماده در چارچوب قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌گردد.

تبصره- سقف افزایش سرمایه از محل منابع موضوع این شیوه‌نامه برای هر نوع صندوق و مؤسسه اعتباری مشمول این شیوه‌نامه، هزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد.

ماده ۳۶- دستگاه‌های اجرایی صادرکننده گواهی صرفه‌جویی انرژی و سوخت (نفت و گاز) می‌توانند در راستای بازارسازی این گواهی‌ها بخشی از اعتبارات کمک فنی و اعتباری خود را با تأیید دبیرخانه ملی اختصاص دهند.

ماده ۳۷- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی میتواند از محل کمک‌های فنی و اعتباری خود تا ده درصد از کل منابع در اختیار را به امورات مربوط به نظارت میدانی موضوع تبصره (۱۸) قانون بودجه اختصاص دهد.

ماده ۳۸- دستگاه‌های اجرایی/نهادهای حمایتی مکلفند پس از اخذ تأیید دبیرخانه ملی نسبت به هزینه کرد اعتبارات کمک فنی و اعتباری خود اقدام نمایند.